

**ФЕДЕРАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ БЮДЖЕТНОЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
ДИПЛОМАТИЧЕСКАЯ АКАДЕМИЯ МИД РОССИИ**

«УТВЕРЖДАЮ»

Проректор по учебной работе и молодежной политике

А.А. Данельян

2023 г.

**ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНОГО ИСПЫТАНИЯ
ПО СЕРБСКОМУ ЯЗЫКУ
ДЛЯ ПОСТУПАЮЩИХ В МАГИСТРАТУРУ В 2024 ГОДУ**

Москва, 2023

Требования к вступительному экзамену по сербскому языку в магистратуру

Настоящая программа составлена на основе требований к обязательному минимуму содержания и уровню подготовки по иностранному языку, определяемых действующим Государственным образовательным стандартом высшего профессионального образования (уровень бакалавриата). Основной целью вступительного экзамена по иностранному языку в магистратуру ДА МИД России является всесторонняя проверка уровня владения европейскими иностранными языками, умения соотносить языковые средства с конкретными сферами, ситуациями, условиями и задачами общения, рассматривать языковой материал как средство реализации межличностного и профессионального общения. Обучение в магистратуре ДА МИД России предполагает освоение профессионально-ориентированного иностранного языка, поэтому общий уровень развития языковых компетенций абитуриента должен соответствовать уровню не ниже B2 (upperintermediate) в рамках Европейской классификации языковых компетенций (CEFR). Кроме того, поступающий должен демонстрировать базовое владение языком академической коммуникации.

Абитуриент, поступающий в магистратуру, должен показать знание сербского языка, навыки и умения по всем видам речевой деятельности в рамках следующих параметров:

Аудирование. Владение навыками адекватного понимания информации, полученной на слух, и ее обработки в соответствии с поставленной задачей. *Чтение.* Владение навыками различных видов чтения (просмотрового, поискового, изучающего, аналитического) и интегрированными навыками реферирования.

Письмо. Владение навыками аргументированного ответа на поставленный вопрос в соответствии с принятыми нормами письменного речевого этикета. *Говорение.* Владение навыками использования специфических приемов устного изложения информации, оперирования обширным лексико-грамматическим аппаратом, высказывания своей точки зрения с учетом социально-культурного компонента и речевого этикета.

Морфология. Первое, второе, третье склонение существительных, чередования согласных, варианты и исключения. Особые формы генитива множественного числа. Особенности склонения имен существительных (включая: *pluralia tantum*, согласование с числительными, *singularia tantum*, разносклоняемые им. сущ., заимствованные им. сущ., им. сущ *doba*, суффикс *-ist(a)*, согласование им. сущ. муж. рода на *-a* с прилагательными, суффикс

–*las*, суффикс –*ad*). Склонение прилагательных (твердый и мягкий вариант), степени сравнения. Склонение личных местоимений, правила употребления полных и кратких (энклитических) форм. Склонение указательных, притяжательных, неопределенных местоимений. Числительные, употребление склоняемых форм количественных числительных. Видо-временная система сербского языка, неправильные глаголы. модальные глаголы. Несовпадение возвратности/невозвратности в сербском и русском языке. Две глагольные основы. Презент, Футур I и II, Перфект, Аорист, Имперфект, Плюсquamперфект. Повелительное и Сослагательное наклонения. Страдательное причастие (образование и употребление, отличие системы причастий от русского языка). Деепричастие настоящего и прошедшего времени. Наречие, степени сравнения наречий. Предлоги, указывающие на время. Предлоги, указывающие на место и направление. Предлоги в конструкциях с числительными. «Окаменевший» аккузатив. Генитив даты, значение конструкции *u + lok*. Предложные сочетания. Глагольное управление.

Словообразование. Приставки и суффиксы существительных, прилагательных, глаголов.

Синтаксис. Порядок энклитик в предложении. Сложные предложения (придаточные места, времени, уступки, причины, условия, цели, следствия, определительные, сравнительные, изъяснительные). Безличные предложения. Предложения, выражающие нереальное условие. Конструкции с указанием на агенса (логический субъект) в пассиве.

Основные правила пунктуации и правописания.

Лексический минимум в объеме 4000 учебных лексических единиц общего и терминологического характера.

Образцы экзаменационных заданий по сербскому языку

Часть I. Выберите правильный вариант формы существительных и прилагательных из нескольких предложенных.

1. U svom romanu-prvencu, pisanom na nemačkom jeziku, politikolog iz Berlina Sead Husić se bavi gorkim i tragičnim sudbinama _____ koje su u kolonama „gastarbajtera" dolazile na rad u Nemačku.

A majka, devojka i žena B majaka, devojaka i žena C majki, devojaka i žena

2. Видели смо да је још од _____ које је уводила влада Рамуша Харадинаја, па до данашњег дана све било у функцији притиска на Београд.

A такси B такса C таксија

3. У Београду се појавио графит са _____ . А Јуријом Гагарином В Јуријем Гагариним С Јуријем Гагарином

3. То пружа наду да се економија полако враћа на _____ које је имала пре пандемије", казала је Радојка Николић.

А нивоу В нивоу С нивоима

4. Šta bake iz celoga sveta spremaju _____ za jelo?

А својим унућадима В својој унућаді С своју унућад

5. Sveti Foka je bio svetitelj iz 2. veka koji je od rane mladosti propovedao hrišćanstvo među _____ i govorio o Isusu i njegovom životu.

А многобошцима В многобошца С многобошцима

6. Prva vežba: sedite na pod _____, potom izdahnite vazduh i ispravite leđa.

А испружених руку и ногу В испружених рука и нога С испружена рука и нога

7. Grčka plaža koja je uvrštena u osam _____ na svetu nalazi se na malo poznatom ostrvu Donusa.

А најимпресивнија В најимпресивнијих С најимпресивних

8. Da li je NATO bombardovanje doprinelo sve _____ pojavi kancera u Srbiji?

А честијој В чећеј С чећеј

Часть II. Выберите правильный вариант формы глагола из нескольких предложенных.

1. Država koja se do 25. juna 1991. godine zvala Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ), _____ od šest republika koje su bile deo federacije.

А састојала се В састајала се С састала се Д састојала је

2. Kler Kaningam iz Škotske žurila je da uđe u taksu i onda je shvatila da je zaboravila da _____ zaštitnu masku.

A ponela B ponese C pone D poneti

3. Još jedno od strogih pravila kraljevske porodice koje se ne bi _____
nijednoj dami!

A dopalo B dopasti C dopadne D dopadajuće

Часть III. Выберите правильный вариант конструкции из нескольких предложенных.

1. Да _____, сваки пунолетни грађанин Швајцарске би имао безусловни месечни приход од 2.500 швајцарских франака.

A је референдум прошао B би референдум прошао C је референдум прођен D ће референдум проћи

2. Свратићемо код пријатеља док сви _____ Стари град.

A ће разгледати B буду разгледали C су разгледали D разгледају

3. Овом методом су се лечили Египћани, а сада је потврђена и _____.

A стручњацима B према стручњацима C од стране стручњака D са стручњацима

Часть IV. Прочитайте текст и для вопросов 1-4 выберите ответ, который соответствует содержанию текста.

Никола Тесла, један од најблиставијих умова човечанства, рођен је 10. јула 1856. у селу Смиљану, крај Госпића у Лици, у тадашњој Аустријској царевини (данас Република Хрватска), од мајке Ђуке Тесле, рођ. Мандић и оца Милутина Тесле, свештеника Српске Православне Цркве. Мајка Ђука била је, такође, из свештеничке породице, неписмена, паметна и племенита жена. Своја осећања према домовини Тесла је изнео у свом говору у Београду 1892. године: "У мени може бити нешто, што може бити и обмана, као што чешће бива код млађих људи, али ако будем сретан да остварим бар неке од својих идеала, то ће бити добротворство за цело човечанство. Ако се те моје наде испуне, најслађа мисао биће ми та, да је то дело једнога Србина." Никола је основну школу завршио у Смиљану. Од раног детињства је показао склоност ка науци. Доста је читао, проводио многе часове у очевој библиотеци. На студије електротехнике креће 1875. године у Политехничку школу у Грацу у Аустроугарској царевини (данас Аустрија). Био је марљив студент. Полагао је све испите са највишим оценама. Професори су га волели и ценили. Након очеве смрти, тражио је стипендију од Матице српске, коју није добио. Због тога напушта студије у Грацу и наставља да студира политехнику у Прагу. Студије није никад завршио. У периоду од 1881. до 1882. године запошљава се у Централном телеграфском уреду у Будимпешти. Управо ту започиње свој велики проналазачки период тако што је усавршио апарат за појачање гласа код телефона. 1883. године прелази у Едисонову Електричну компанију у Париз. Одмах је био запажен његов генијални ум и добија понуду да пређе у Њујорк (седиште компаније) у Едисонову лабораторију и да се бави проналазачким радом, што је Тесла врло радо прихватио. У Њујорку Тесла долази до епохалних открића у области физике и електротехнике:

открива наизменичну струју, обртно магнетно поље, индукциони мотор, трансформатор, струје високе фреквенције, радио и телекоманду радио таласима. Његова открића довела су до неслагања са Едисоном, који је заступао мишљење да је будућност преноса електричне енергије у једносмерној струји. Такође, у Едисоновој компанији Тесла није добио обећани новац за комплетну реконструкцију и дизајн генератора за једносмерну струју и зато већ 1885. године напушта Едисона и оснива сопствену компанију. Вестингхаус који је био амерички предузетник, инжењер и проналазач, финансира градњу прве електричне централе на наизменичну струју на Нијагариним водопадима (по Теслиним патентима). Никола Тесла је као дечак био задивљен описом Нијагариних водопада и маштао је да ту сагради велику турбину која ће стварати електричну струју. 9 Двдесетак година касније, 15. новембра 1896. године, та жеља му се остварила пуштањем струје до града Буфала. Са преко 700 патената Никола Тесла се, уз Фарадеја, сматра највећим проналазачем у историји науке. У његову част јединица за јачину магнетне индукције носи његово име - тесла (Т).

1. Никола Тесла је био _____ по националности.

А. Србин В. Хрват С. Аустријанац

2. Није завршио студије у Грацу _____ А. Због лоших оцена В. Јер је био приморан да се пресели у Праг С. Јер није добио стипендију

3. Напустио је Едисонову компанију _____ А. Из идеолошких разлога В. Јер није био адекватно плаћен за своје иновације С. Због неслагања око будућности преноса електричне енергије

4. Ко је изградио прву хидроелектрану на наизменичну струју?

А. Фарадеј В. Едисон С. Тесла и Вестингхаус

Устниј экзамен – примерниј перечень тем для обсуждения:

1. Географическое положение, территория, население Сербии.
2. Государственное устройство Сербии, государственная символика.
3. Основные этапы распада Югославии.
4. Косовский кризис.
5. Национальные сербские обычаи.
6. Автобиография, рассказ об учебе и работе.

Список рекомендованной литературы

- 1) Просвирина О.А. Сербский язык. Учебник. М.: ВКН, 2023;
- 2) Просвирина О.А., Авдюхина Е.Б., Колпакова Е.С. Сербский язык. Практическая грамматика с упражнениями и ключами. М.: ВКН, 2019;

- 3) Просвирина О.А. Вести. Пособие по общественно-политическому аспекту. Дипакадемия МИД России, электронное издание, М., 2014 – 2018;
- 4) Клајн Иван. Граматика српског језика за странце. Завод за уџбенике, Београд, 2006;
- 5) Гргић Мирко и др. Географија. Београд: Завод за уџбенике, 2013; 6) Радојевић Мира. Историја. Београд: Клетт, 2014;

Словари и глоссарии:

- 1) Сербскохорватско-русский словарь. М.: Советская энциклопедия, 1970.
- 2) Русско-сербскохорватский словарь. М.: Русский язык, 1988.
- 3) Srpskohrvatsko-engleski rečnik. Beograd: Prosveta, 1984. 10

Ресурси информационно-телекомуникационе сети «Интернет», потребне за учење дисциплине

www.sputniserbia

www.rts.rs

www.politika.rs

www.sr.wikipedia.org

www.mojsrpski.org

www.balkanist.ru